

VURDERINGSGRUNNLAG FOR SEX OG POLITIKKS PARTITEST:

KRF'S SVAR PÅ SPØRSMÅL OM SRHR - STILT AV SEX OG POLITIKK

1. Kor viktig er seksuell og reproduktiv helse og rettar (SRHR) som felt for å oppnå bærekraftsmåla? Korleis vil ditt parti prioritere SRHR i norsk utanriks- og utviklingspolitikk i den kommande stortingsperioda, og kva konkrete forslag og mål ønskjer partiet å foreslå?

Seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR) handler om noe av det viktigste vi kan gjøre gjennom utviklingspolitikken: Å redde menneskeliv i sin mest sårbare fase; nyfødte spebarn og mødre. SRHR handler også om seksuelle rettigheter og menneskeverd. Noen av de 169 delmålene til FNs bærekraftsmål handler eksplisitt om seksuell og reproduktiv helse (særlig delmål 3.7 og 5.6). KrF støtter FNs bærekraftsmål og vil at Norge aktivt skal bidra til at delmålene som gjelder SRHR.

KrF vil prioritere bekjempelse av barne- og mødredødelighet, reduksjon av sykdomsbyrden gjennom forebyggende helsearbeid og styrking av nasjonale helsesystem og utdanning av helsepersonell for å sikre alle rett til grunnleggende helsehjelp. Vi vil styrke innsatsen på SRHR med spesielt fokus på seksualveiledning og tilgang til prevensjonsmidler.

2. Abortrettar er under angrep verda over. I mange land sit kvinner fengsla på grunn av at dei har gjennomført ein abort. Jenter som har blitt utsett for voldtekt må bere fram eit barn sjølv om kroppen ikkje er utvikla til å takle det. Utrygge abortar medfører 47.000 dødsfall kvart einaste år. Trump-administrasjonen sin "Global gag rule", at organisasjonar som mottek bistand frå USA ikkje kan informere om eller jobbe for trygg og lovleg abort sjølv om dei bruker egne midler svekker arbeidet med å redusere svangerskapsrelatert dødelegheit, sjølvråderett over eigen kropp og å gjere abort til eit trygt og lovlig val. Korleis kan Norge i dagens kontekst bidra til arbeidet for trygg og lovleg abort? Kva for ei rolle kan og bør Norge spele i dette arbeidet?

KrF tar sterkt avstand fra Trump-administrasjonens «Global Gag rule», som har rammet finansieringen av en rekke sivilsamfunnsorganisasjoners utviklings- og bistandsarbeid. Ved at «Global Gag rule» ikke bare rammer finansieringen av organisasjonenes familieplanleggingsarbeid, men all amerikansk støtte til alle aktiviteter som disse bistandsorganisasjonene driver truer denne policyen en rekke gode og langvarige bistandsprosjekter som også amerikanerne mener er god utviklingspolitikk. Trumps politikk rammer derfor først og fremst verdens mest sårbare mennesker. KrF mener at Norge bør vurdere å øke bistanden til flere av de erfarne bistandsaktører som nå står i fare for å måtte avslutte sitt bistandsarbeid på grunn av «Global Gag rule».

Tilgang til trygg svangerskaps- og fødselshjelp er ikke minst viktig for de 800 kvinnene som hver dag dør i forbindelse med barnefødsel og graviditet. Komplikasjoner i forbindelse med tidligfødsel fører til mer enn 1 million dødsfall hvert år. Mer enn tre fjerdedeler av disse barna kunne overlevd gjennom enkel og kostnadseffektiv behandling. Det er gjennom en helhetlig innsats, der det satses på både vaksiner, bedre ernæring, rent vann og bedre tilgang på helsetjenester at flest liv kan reddes før fylte 5 år. Norge må arbeide for en slik helhetlig tilnærming i kampen mot barnedødelighet.

Når det gjelder abortrettigheter i utviklingsland, må man huske at dette er et moralsk og verdimeslig vanskelig tema – også i Norge. I Norge tillates selvbestemt abort frem til uke 12 av svangerskapet. I noen land går grensen tidligere og i andre senere i svangerskapet. Spørsmålet – når blir et liv til – besvares ulikt ulike steder. KrF er tydelig på at abort må aksepteres i situasjoner der kvinners liv står i fare eller svangerskapet er et resultat av overgrep, og at dersom aborter gjennomføres må det skje innenfor medisinsk trygge rammer. Det er grunnleggende i KrFs utviklingspolitikk at Norge gjennom vårt bistandssamarbeid skal møte våre partnerland på likefot, og vise respekt for at disse landene også er samfunn som kan ta egne verdivalg. Særlig gjelder dette innen et av de aller vanskeligste og følelsesladde politiske temaene i samfunnet.

3. God seksualitetsundervisning kombinert med tilgang til prevensjon bidreg til å gi makt over eigen kropp, tryggleik til eigen seksualitet, hindrar spredning av infeksjonar og gir valfridom med tanke på graviditet og barn. 222 millioner kvinner og jenter verda over får ikkje dekka behovet sitt for moderne prevensjonsmiddel. Det neste året vil om lag 85 millionar bli uplanlagd gravid, og mange av desse må slutte i skulen på grunn av graviditeten. Korleis meiner ditt parti at seksualitetsundervisning og prevensjon bør inkluderast i norsk utviklingsarbeid?

Tilgang og bruk av prevensjonsmidler bidrar til at aborttallene går ned og begrenser farlege aborter for både mor og barn. Disse rettighetene er i ferd med å bli svekket i flere land og i multilaterale og regionale fora. Det er derfor viktig at Norge fortsetter arbeidet med å forsvare og styrke disse rettighetene. Holdningsskapende arbeid og støtte til lokalt påvirkningsarbeid vil være viktig i den vidare satsningen på SRHR, sammen med seksualveiledning og økt tilgang til prevensjonsmidler. Dette er også viktig i den fortsatte kampen mot HIV/AIDS.

4. Mange stader i verda risikerar ein sosial ekskludering og strafferettsleg forfølging på bakgrunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk. I mange land er det for eksempel ulovleg å ha sex med ein av samme kjønn eller å informere om homoseksualitet. I store delar av verda fører ekskludering frå arbeidsmarknaden kombinert med dårleg tilgang til helsehjelp at mange transpersonar har få eller ingen andre inntektsmogelegheiter enn å selge sex. Korleis prioriterar ditt parti bistand og utanrikspolitisk arbeid spesifikt retta inn på personar som opplever marginalisering eller diskriminering på grunnlag av seksuell orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk, og kva tiltak ser de for dykk?

Seksuelle minoriteter utsettes for grove menneskerettighetsbrudd i mange land og arbeid for avkriminalisering av homofil praksis og bekjempelse av vold og diskriminering på grunn av seksuell orientering og kjønnsidentitet må stå sentralt i arbeidet med å styrke SRHR-rettigheter rundt om i verden.